Δεν είναι η Εκκλησία αυτό που νομίζουμε (Αρχιμ. Βασίλειος Γοντικάκης Ιβηρίτης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 24 Ιουλίου, 2007

Δεν είναι η Εκκλησία αυτό που νομίζουμε. Μας πήραν μωρά παιδιά από τον μαστό της μάνας μας, της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Μας έμαθαν άλλα. Μας έδωσαν να πιούμε γάλα κονσέρβας. Μας έκοψαν από τις ρίζες. Μας χώρισαν από την Παράδοση. Μας απομάκρυναν από το σπίτι μας. Μας έκαμαν αλλοδαπούς στον τόπο μας. Βάλθηκαν να μας ξεμάθουν τη μητρική μας γλώσσα, τη γλώσσα της Ορθοδοξίας, τη μητρική γλώσσα του ανθρώπου.

Ποιοι; Όσοι θέλησαν δια της βίας να μας σώσουν: οι διαφωτιστές, προπαγανδιστές, Βαυαροί, μασόνοι... μέχρι σήμερα. Μαζί μ΄ αυτούς, όλοι όσοι θεωρήσαμε τα φώτα τους φώτα, τον πολιτισμό τους πρόοδο. Και έτσι, στα τυφλά, χωρίς διάκριση πνευματική, πήραμε το καθετί απ΄ αυτούς, σαν ανώτερο, καλύτερο, πολιτισμένο (σε τέχνη, δίκαιο, διοργάνωση ζωής, αρχιτεκτονική, μουσική...). Και βασανίζεται το είναι μας. Απορρίπτει ο οργανισμός μας ένα-ένα τα μεταμοσχευθέντα ξένα μέλη. Και συνέχεια μας μεταμοσχεύουν βιαίως νέα, τα οποία αποβάλλονται, και φανερώνεται με την προσωπική του συμπεριφορά ποιος είναι ο βαθύτερος χαρακτήρας του λειτουργημένου λαού μας.

Δεν είναι η Εκκλησία αυτή που νομίζουμε. Δεν είναι αυτή που χτυπάμε, αυτή που βαλθήκαμε να καταστρέψωμε. Δεν έχει σχέση η Ορθοδοξία με «μεσαιωνισμούς», «μυστικισμούς», «κληρικαλισμούς», «σχολαστικισμούς» που ακούμε. Τόσοι δυτικοθρεμμένοι νομίζουν ότι σε Δύση και Ανατολή όλοι οι όροι έχουν το ίδιο περιεχόμενο. Και προσπαθούν να μας ελευθερώσουν από αρρώστιες που δεν περάσαμε. Και μας αρρωσταίνουν με τις θεραπείες τους. Και μας περιπλέκουν με τις λύσεις τους.

Δεν αρνούμαστε ότι υπήρξαν ανθρώπινες αδυναμίες. Υπήρξαν και υπάρχουν αδύνατοι, με πτώσεις και ελαττώματα. Αυτό κάνει ακόμα πιο συμπαθή την ίδια την Ορθοδοξία, και αναδεικνύει την ανοχή της αγάπης της και την αλήθεια του μηνύματός της.

Το θέμα το μεγάλο είναι να γνωρίσουμε την Εκκλησία την Ορθόδοξη, που αγνοούμε. Τη μία, αμόλυντη, άφθορη, άχραντη καρδιά της. Αυτήν που αποτελεί το βαθύτατο και

πιο αληθινό είναι μας. Αυτή με την οποία έχομε πολύ μεγαλύτερη σχέση απ΄ ότι νομίζουμε. Αυτή που ξέρομε βαθύτερα, χωρίς να το καταλαβαίνωμε. Αυτή που πάμε ασυνείδητα να βρούμε αρνούμενοί την, γιατί αγνοούμε την αλήθεια της, τη θεανθρωπία της, τη δόξα της ταπεινώσεώς της.

Ότι πολύτιμο ζητούν όλοι οι αληθινοί αναζητητές βρίσκεται μέσα εδώ. Όχι αποσπασματικά, επί μέρους ή φανταστικά, αλλά εν όλω έργω και αληθεία.

Αυτή είναι κατάλληλη για τα μικρά παιδιά, τις απλές γριούλες και τους πιο απαιτητικούς αναζητητές, που θέλουν να δουν τον Θεό όχι όσο μπορούν, αλλ΄ όπως ο Θεός είναι.

Υπάρχει μια θεολογία που φτάνει στην απόφαση (αποφατικότητα), την άρνηση, που δεν πάει παραπέρα, που άνθρωπος στη γη δεν μπορεί να ξεπεράσει. Και μια χάρη άκτιστη, αόρατη, ακατάληπτη, που έρχεται στον άνθρωπο, στην κτίση. Και νεουργεί και θεουργεί το ανθρώπινο.

Δεν είναι η θεολογία σχολαστικισμός, ούτε η πνευματική ζωή πουριτανισμός.

Γνωρίζοντας την Ορθοδοξία, αυτή που είναι, ισορροπούμε· μπορούμε όλους να δούμε με στοργή. Από όλους να βοηθηθούμε. Και όλους με τη χάρη του Θεού να βοηθήσωμε.

Το να γίνωμε Ορθόδοξοι δεν σημαίνει κάπου να κλειστούμε, αλλά κάπου να αναχθούμε: να βγούμε στο ύψος του σταυρού της αγάπης.

Αν ήταν η θεολογία της Εκκλησίας μας αυτή που νομίζει ο πολύς κόσμος, αυτή που διδάχτηκε στα κρατικά πανεπιστήμια· ή αν ήταν η ευσέβειά της ο έξωθεν εισαχθείς στείρος πιετισμός, σας ομολογούμε ότι δεν θα σας λέγαμε τίποτε. (Δεν θα είχαμε καμιά ελπίδα· ίσως ούτε ευθύνη.)

Τώρα μπορούμε να σας πούμε λόγο παρήγορο και σκληρό (λέγεται μόνος του):

Η θέση μας είναι προνομιακή και επικίνδυνη. Έχει καθοριστεί απ΄ αυτούς που μας γέννησαν, και δεν μπορούμε να κάνωμε ότι μας κατέβει.

Δεν μπορούμε ατιμωρητί οι Ορθόδοξοι Έλληνες να παιδιαρίζωμε, στηριζόμενοι σ΄ οποιαδήποτε δικαιολογία ή, περισσότερο, να αυθαδιάζωμε.

Αν αυτοί που προηγήθηκαν ημών και έζησαν και τάφηκαν σε τούτα τα χώματα, αυτοσχεδίαζαν κάνοντας το κέφι τους, τότε θα μπορούσαμε και εμείς να συνεχίσωμε αυτοσχεδιάζοντας.

Αν όμως έζησαν διαφορετικά· αν αποφάσισαν να πεθάνουν, και έτσι έζησαν· αν ο τρόπος της ζωής τους ήταν απόφαση θανάτου· αν όλη τους η δημιουργία, το ήθος, ο λόγος, τα έργα, η μορφή, η χειρονομία, το ορατό και αόρατο εξ αυτών είναι γεννημένο εκ του θανάτου, από τη θυσία όλων, για να γεννηθεί κάτι καλύτερο, άλλης φύσεως, άλλης υφής, για τους άλλους, για μας όλους· τότε δεν μπορούμε ατιμωρητί να αυτοσχεδιάζωμε, να κάνωμε πρόβες, να παίζωμεν εν ου παικτοίς.

Αν δεν έχτιζαν την Αγια-Σοφιά όπως την έχτισαν, να χωρά τον κάθε άνθρωπο και την οικουμένη.

Αν δεν είχαν φτιάξει το Άγιον Όρος όπως το έφτιαξαν, για να σώζεται όλος ο άνθρωπος και να αδελφώνονται οι λαοί.

Αν δεν είχε θεολογήσει ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς όπως θεολόγησε, ανακεφαλαιώνοντας την πείρα και τη ζωή της Ορθοδοξίας, σβήνοντας τη δίψα του σημερινού βασανισμένου νέου ανθρώπου.

Αν δεν είχαν αγωνιστεί, κλάψει, υπομείνει, προσευχηθεί, θυσιαστεί τόσοι άγνωστοι στα βουνά, στα νησιά και στις πόλεις. Αν δεν είχαν στα τραγούδια, στη ζωή και στα ήθη τους αυτή την ανθρωπιά που σε σφάζει.

Αν δεν ήσαν γενάρχες του νέου Ελληνισμού ένας άγιος Κοσμάς και ένας Μακρυγιάννης.

Αν δεν υπήρχαν όλα αυτά στο αίμα μας, τότε θα μπορούσαμε να κάνωμε ότι μας κατέβει.

Τώρα δεν είναι έτσι. Τώρα βρισκόμαστε εν τόπω και χρόνω αγίω. Δεν μπορούμε να είμαστε επιπόλαιοι. Δεν ανήκομε στον εαυτό μας. Ανήκομε σ΄ αυτούς που μας γέννησαν, και σ΄ όλο τον κόσμο. Είμαστε χρεωμένοι με πνευματική κληρονομιά. Δεν μας σώζει καμιά δικαιολογία. Και όλα να τα πετάξωμε από το σχολείο, τα αρχαία, τα νέα, τα ιερά και τα όσια, δεν μπορούμε να δικαιολογηθούμε σε κανέναν, να απαλλαγούμε, ούτε να ξεχάσωμε το χρέος μας. Δεν μπορούμε να στοιχειοθετήσωμε κανένα άλλοθι.

Θα έχωμε να αντιμετωπίσωμε αυτούς που προηγήθηκαν και αυτούς που έρχονται.

Τα ψεύτικά μας καμώματα θα μας πετάξουν κατά πρόσωπο. Γιατί κάποτε θα ξυπνήσουν αυτοί οι μικροί, που θα πούνε όχι στο ψέμα, στην επιπολαιότητα, στην παραχάραξη, στην πλαστογραφία, στην προδοσία, που χαλκεύεται εγκληματικά και θρασύδειλα με εκπαιδευτικά προγράμματα, αναγνωστικά βοηθήματα, οπτικοακουστικές εκπομπές.

Και αυτοί που θα πουν όχι θα έχουν απροσδιόριστες δυνάμεις που ξεπερνούν αυτούς τους ίδιους. Θα είναι μαζί τους τα πνεύματα των περασμένων και τα διψασμένα παιδιά όλου του κόσμου.

Αυτό που εδώ υπάρχει ανήκει σε όλους. Αυτό που κληροδοτήθηκε καθορίζει τη συμπεριφορά μας.

Η Αλήθεια, που εσαρκώθει δια της παναχράντου και αειπαρθένου Μαρίας, που απέθανε και ανέστη και συνανέστησε την οικουμένη και συνέστησε την Εκκλησία σώμα Χριστού. Η Χάρις που αγιάζει όλο το είναι του ανθρώπου. Η Εκκλησία που βαφτίζει όλο τον άνθρωπο εις τα απύθμενα βάθη του μυστηρίου της ζωής του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, που αγιάζει όλες τις αισθήσεις.

Αυτή η Χάρις, που μπήκε μέχρι μυελού στα οστά του πιστού λαού μας, που υφαίνει τη ζωή μας και την κάνει άνωθεν υφαντή με τα στοιχεία της ύλης...

Όλο το πνευματικό σώμα της ζωής μας έχει μηνύματα που ανήκουν σ΄ όλους, που τα περιμένουν όλοι, μέχρις εσχάτου της γης. Και είμαστε χρεώστες προς όλους. Και μας έχουν κατ΄ ανάγκη βάλει αυτοί που μας γέννησαν κατά σάρκα και κατά πνεύμα σ΄ ένα ορισμένο επίπεδο. Και δεν μπορούμε να υποστείλωμε τη σημαία, να μετριάσωμε το χρέος, να ξεκουραστούμε σε άλλο χώρο, με άλλο τρόπο, παρά μόνο πάνω σε σταυρό θυσίας.

(Απόσπασμα από το βιβλίο του «Το Άγιον Όρος και η Παιδεία του Γένους μας»)

(Πηγή: Ι.Μ. ΣΑΜΟΥ, ΙΚΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΡΣΕΩΝ)

Διαβάστε περισσότερα άρθρα του π. Βασιλείου Γοντικάκη πατώντας εδώ